

Wie zakt voor eindtermen, krijgt toch diploma

DS 22 februari 2016 | Van onze redacteur Tom Ysebaert
Amper de helft van de middelbare scholieren haalt voor wiskunde de eindtermen. Toch krijgen de meesten onder hen hun diploma. 'Misschien leggen sommige eindtermen de lat te hoog.'

Uit een peiling van 2014 blijkt dat slechts de helft van de leerlingen in de derde graad secundair (aso, tso, kso) de eindtermen voor wiskunde haalt. Voor specifieke wiskundige onderdelen zijn de hiaten nog groter. Zo haalt in het aso amper een kwart van de leerlingen in klassieke en moderne talen en in economie-moderne talen de norm voor reële functies. In humane wetenschappen is dat zelfs slechts een luttele 11 procent.

Voor Frans duikt in de derde graad een vergelijkbaar beeld op. Voor spreken schommelen de slaagcijfers in het aso rond 50 procent, in het tso en het kso haalt soms minder dan de helft de doelstelling.

Ontnuchterende vaststellingen, want de eindtermen zijn de minimumdoelstellingen die de overheid heeft vastgelegd en die elke jongere in het Vlaamse onderwijs zou moeten bereiken. Er loopt momenteel een maatschappelijk debat om die eindtermen te actualiseren.

'Als we eindtermen opfrissen, is het goed om te weten dat het bereiken van de huidige eindtermen problematisch is', zegt professor onderwijskunde Martin Valcke (UGent). 'Je merkt dat ook aan de povere slaagcijfers van de afgestudeerden van bepaalde studierichtingen in het hoger onderwijs.'

Hoewel ze de eindtermen niet halen, slagen de leerlingen vaak wel voor hun

examens en halen ze een diploma. Cijfers daarover bestaan niet, maar zowel de inspectie als de onderwijsadministratie geeft toe dat dit gebeurt. De onderwijsnetten vinden dat geen contradictie.

'De peilingen bieden een indicatie', zegt Sarina Simenon van het Gemeenschapsonderwijs (GO!). 'Als scholen beoordelen of iemand geslaagd is, kijken ze ook naar de permanente evaluatie en het groeiproces van de leerling. We moeten wel nagaan of de ene eindterm de lat niet te hoog legt en de andere te laag.'

'De peilingen geven aan of een opleiding een bepaald doel bereikt, maar zeggen niets over de individuele leerling', voegt Lieven Boeve van Katholiek Onderwijs Vlaanderen eraan toe. 'Het debat moet precies uitklaren welke eindtermen deugen en hoe we ze beter afstemmen op de realiteit.'

De peilers blijven voorzichtig in hun duiding. 'Wij toetsen wat er is blijven hangen, niet de kennis van de leerstof waarmee de leerlingen op dat moment bezig zijn', zegt professor Rianne Janssen (KU Leuven). 'Een eindterm slaat op een graad, twee schooljaren dus. Als de leerlingen de stof bijvoorbeeld een jaar voor de peilingstoets hebben gezien, blijkt er al veel vervaagd.'

'Die minder goede scores moeten ons doen nadenken over wat we in de basisvorming voor alle leerlingen willen', vindt Ann Verhaegen, het hoofd van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (Ahovoks), dat onder meer over de eindtermen gaat. 'Zeker in het tso heb je een diverse populatie. Daar zitten leerlingen toerisme, schoonheidsverzorging, industriële wetenschappen... Welke gemeenschappelijke eindtermen willen we voor zo'n gevarieerd publiek?'

DM 22-02-2016

GELUKSSCORE VLAAMSE KINDEREN:

EWOUT CEULEMANS

Drie op de vier kinderen tussen 9 en 11 geven zichzelf meer dan acht op tien op de geluksschaal. Tegelijk scoort meer dan 8 procent een onvoldoende. Opvallend: factoren als de thuistaal of de gezinssamenstelling lijken weinig invloed te hebben.

8,2 op 10: dat is het gemiddelde cijfer dat een kind uit het vierde, vijfde of zesde leerjaar op zijn of haar eigen geluksschaal plakt. In totaal geven drie op de vier kinderen zichzelf een acht of meer. Dat blijkt uit een onderzoek dat de provincie Vlaams-Brabant, in samenwerking met de provincie Antwerpen en de Universiteit Antwerpen, in 69 lokale scholen deed. Zij bevroegen 5.091 leerlingen uit het vierde, vijfde en zesde leerjaar, een onderbelichte doelgroep in de academische wereld, over hun welbevinden op en naast de schoolbanken. De Morgen kon de resultaten al inkijken.

'We kunnen op basis van onze resultaten nog geen oorzaken vaststellen van het geluksgevoel of ongeluksgevoel bij kinderen. De gevoelswereld van elk kind is natuurlijk een individuele zaak, maar met deze resultaten kunnen we zeker aan de slag', zegt socioloog Guido Van Hal (Universiteit Antwerpen), die meewerkte aan het onderzoek.

De resultaten zijn dus grotendeels positief. 'We leven in een land met een hoge levensstandaard, dat voor kinderen veel ontplooiingsmogelijkheden biedt', legt sociaal psycholoog Patrick Luyten (KU Leuven) uit. 'Dat zie je aan het aantal kinderen dat zichzelf als 'heel gelukkig' omschrijft.'

Stemmingsproblemen

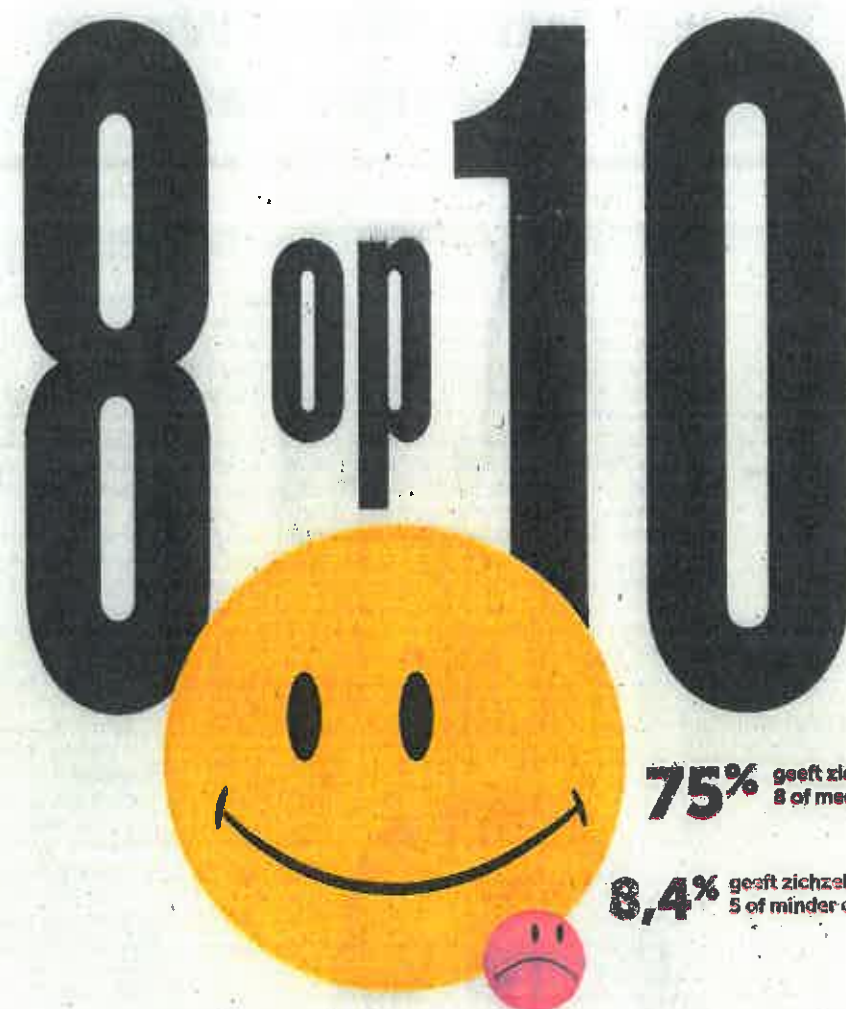
Opvallend: het onderzoek stelt nauwelijks verbanden vast tussen geluksgevoel en familiale factoren, zoals de thuistaal of gescheiden ouders. 'Dat druist in tegen onze intuïtie, en het stelt ons een beetje gerust', zegt socioloog Van Hal. 'Kinderen zijn niet verantwoordelijk voor een scheiding, dus het is een positieve zaak dat zij daar ook niet al te zeer onder lijden.'

Maar bij die positieve cijfers zijn ook kanttekeningen te maken: 427 kinderen, goed voor 8,4 procent, krijgen van zichzelf een vijf of minder op tien, als het op hun algemene geluk aankomt. Dat is goed voor één à twee ongelukkige kinderen per klas van zo'n twintig leerlingen. Opvallend voor kinderen van 9 tot 11 jaar, die nog niet met puberale perikelen te kampen hebben.

'Er is een substantiële groep kinderen die stemmingsproblemen heeft', zegt Luyten. 'Dezelfde percentages komen terug in cijfers over kinderen met psychische klachten.'

Dat is voor een deel genetisch te verklaren - 30

tot 40% van kinderen van ouders die in hun leven een psychische stoornis ervaren, kampt met

75% geeft zichzelf 8 of meer op 10

8,4% geeft zichzelf 5 of minder op 10

Ruim 5.000 9- tot 11-jarigen bevroegd

22% snoept (bijna) elke dag

17% drinkt (bijna) elke dag zoete frisdrank

66% eet (bijna) elke dag vers fruit

5% eet elke dag chips

38% heeft al alcohol geproefd

30% wil later geen alcohol drinken

50% wordt nooit gepast

5% wordt vaak gepast

48% gebruikt computer of tablet elke dag

15% meer dan drie uur per dag

81% gaat slapen tussen 20 en 22 uur

90% staat op tussen 6 en 8 uur (rond 7u30)

10,2 uur is de gemiddelde geschatte tijd in bed.

Faalangst speelt een grote rol: leerlingen die langer dan een uur per dag aan huiswerk besteden, geven vaker aan ongelukkig te zijn

autonomie en creativiteit, belangrijke dimensies in de ontwikkeling. Een kind haalt daar veel geluk en welzijn uit, en de kindertijd bij uitstek moet dan ook een periode van spelen en voldoende vrije tijd zijn.

De vraag is: bestaat er een oplossing om ook de score van die onderste 8 procent naar boven te krijgen? Luyten is sceptisch. 'Je kunt nu eenmaal niet verwachten dat iedereen even gelukkig is. Hopen dat iedereen 100 procent scoort, is naïef.'

Van Hal sluit zich daarbij aan, maar denkt wel dat er beterschap mogelijk is. 'Dat een aantal kinderen zich minder gelukkig voelt, kan haast niet anders. Maar als we de juiste oorzaken kunnen wegnemen, kunnen we sommigen wel gelukkiger maken. Daarom mogen we niet alleen tevreden zijn met de hoge geluksscore, maar moeten

we onze pijlen ook richten op de 8,4 procent die zich niet blij voelt.'